

delse af et § 747-forhør, medmindre der foreligger helt konkrete forhold som f.eks. konkrete trusler mod det pågældende vidne, og at der i sager om organiseret kriminalitet er en permanent trussel mod de personer, der er villige til at vidne mod de sigtede.

En eventuel ændring af forhørsreglen i retsplejelovens § 747 forudsætter efter Justitsministeriets opfattelse nogle videregående overvejelser, herunder om behovet for en eventuel ændring også af retsplejelovens § 877 om dokumentation af forklaringer. Bl.a. under hensyn hertil har Justitsministeriet fundet det rigtigst ikke at medtage en sådan ændring i forbindelse med det foreliggende lovforslag.

2.2.6.3. Retsplejelovens § 848 suppleres af lovens bestemmelser om dørlukning. Den beskyttelse af en polititjenestemand, der søges opnået med forslaget om hemmeligholdelse af en politiagents identitet og muligheden for at udelukke tiltalte fra at overvære politiagentens forklaring, kan således blive illusorisk, hvis tilhørere med tilknytning til tiltalte kan overvære og referere forklaringen.

Justitsministeriet foreslår derfor, at der i retsplejelovens § 29 a indsættes en bestemmelse om, at dørene lukkes, når en polititjenestemand, der har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, skal afgive forklaring, hvis anklagemyndigheden anmoder om det.

Anklagemyndigheden får herved krav på, at dørene lukkes under den pågældende politiagents forklaring. Med dørlukning bliver det muligt at sikre, at politiagentens identitet ikke bliver kendt af tilhørere, eventuelt med tilknytning til tiltalte, eller af offentligheden i øvrigt. Dette kan beskytte polititjenestemanden mod repressalier fra eksempelvis tiltaltes venner i rockermiljøet, og hemmeligholdelsen af politiagentens identitet er desuden en afgørende forudsætning for, at den pågældende kan fungere som agent i senere sager. Forslaget om, at anklagemyndigheden skal have et ubetinget krav på dørlukning, er begrundet i den centrale betydning, som anvendelsen af politiagenter har for en effektiv indsats mod rockerkriminaliteten og anden organiseret kriminalitet, samt at vished for, at politiagentens identitet ikke kommer frem, normalt vil have afgørende betydning for politiets konkrete anvendelse af politiagenterne.

For civile personer, der har udført handlinger omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., gælder som nævnt ovenfor i pkt. 2.2.6.2. den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 29, stk. 2, nr. 2, om dørlukning, hvis sagens behandling i et offentligt retsmøde må antages at bringes vidnets sikkerhed i fare.

2.2.7. Polititjenestemænds forklaring i retten i øvrigt.

Det er fra politiets og anklagemyndighedens repræsentanter i arbejdsgruppen blevet oplyst, at der – også bortset fra egentlige agentaktioner, jf. ovenfor pkt. 2.2.6.1. – er behov for, at der kan træffes bestemmelse om vidneførelse af en polititjenestemand, således at den pågældendes civile navn ikke oplyses. Der er tale om polititjenestemænd, hvis særlige funktion inden for politiet afhænger af, at de pågældendes identitet ikke er kendt. Det vil bl.a. dreje sig om den meget lille kreds af polititjenestemænd, som er særligt uddannede til at operere under dække som meddelere. Der kan også være tale om f.eks. polititjenestemænd, der installerer aflytningsudstyr eller foretager skyninger. Polititjenestemænd, der har en sådan særlig funktion, har en særlig uddannelse og ofte lang erfaring. Bliver det kendt, hvad de hedder, og eventuelt hvordan de ser ud, vil de ofte ikke længere kunne bruges til sådanne særlige opgaver.

I praksis har det navnlig været udenlandske polititjenestemænd, der har anset det for en væsentlig hindring for deres fremtidige arbejde at skulle oplyse deres civile navn, når de skulle afgive forklaring i retten.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse i § 848, hvorefter formanden kan beslutte, at navn og bopæl på en polititjenestemand, der afgiver forklaring som vidne, ikke skal oplyses, hvis afgørende hensyn til vidnets særlige tjenestefunktion taler for det, og oplysningerne må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, jf. den foreslåede regel i § 848, stk. 5.

Det afgørende er således, at vidnet udfører en særlig tjenestefunktion – og at der er afgørende hensyn at tage hertil. En polititjenestemand, der udfører almindelige politimæssige opgaver, vil derfor ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Herudover er det en betingelse, at oplysningerne om polititjenestemandens navn og bopæl antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar. Det afgørende vil her være, om tiltaltes mulighed for at forholde sig til det, vidnet afgiver forklaring om, begrænses af, at han ikke kender polititjenestemandens eget navn og bopæl. Det bemærkes, at begrebet ”bopæl” for polititjenestemænd i praksis forstås som ensbetydende med tjenestested.

Som konsekvens heraf foreslås et nyt pkt. i § 834, således at polititjenestemænd med en særlig tjenestefunktion – i lighed med hvad der foreslås for så vidt angår polititjenestemænd, der har udført agentvirksomhed – i bevisfortegnelsen kan betegnes med et andet navn end deres eget og uden angivelse af bopæl.